

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/witold-pilecki/185403,Znicze-pamieci-w-75-rocznice-smierci-rtm-Witolda-Pileckiego-25-maja-2023.html>
19.04.2024, 20:06

Znicze pamięci w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego - 25 maja 2023

25 maja 2023 r. o 21.30 - w godzinę śmierci rtm. Witolda Pileckiego, zamordowanego z wyroku komunistycznego sądu w więzieniu na warszawskim Mokotowie - w całym kraju zapłonęły znicze pamięci. W Warszawie uroczystości odbyły się na Rakowieckiej.

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystości w 75. rocznicę śmierci rtm. Witolda Pileckiego – Warszawa, 25 maja 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Rotmistrz Witold Pilecki

25 maja 1948 r. o godz. 21.30 komuniści zabili jednego z najdzielniejszych obrońców Niepodległej. Żołnierza Armii Krajowej, organizatora ruchu oporu w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, uczestnika powstania warszawskiego.

Służbę Polsce rozpoczął w czasie wojny z bolszewikami w 1920 r. Walczył podczas kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego. W 1940 r., wykonując misję zleconą przez dowództwo ZWZ, dobrowolnie poddał się aresztowaniu i wywózce do niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, by zdobyć informacje o zbrodniach Niemców i zorganizować konspirację niepodległościową. Na skutek zagrożenia dekonspiracją podjął decyzję o ucieczce, którą udało mu się szczęśliwie przeprowadzić.

W 1944 r. walczył w powstaniu warszawskim, w zgrupowaniu Chrobry II. Od 1945 r. służył w 2. Korpusie Polskim we Włoszech, skąd – decyzją gen. Władysława Andersa – wrócił do Polski, by odtworzyć rozbite po działaniach wojennych struktury wywiadowcze, działające dla Rządu RP na Uchodźstwie. Został aresztowany w maju 1947 r., osadzony w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej w Warszawie i poddany okrutnemu śledztwu. Mimo tortur do końca zachował żołnierską postawę. Pozostał wierny dewizie: Bóg, Honor, Ojczyzna.

Pokazowy proces przed komunistycznym sądem trwał dwa tygodnie. Rtm. Pilecki i jego

podwładni zostali skazani za „szpiegostwo”. Orzeczono trzy kary śmierci i kilka długoletniego więzienia. Ostatecznie Tadeuszowi Płużańskiemu i Marii Szelańskiej kary śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie. Rtm. Pilecki został zamordowany strzałem w potylicę, wieczorem 25 maja 1948 r. Ciało złożono w nieoznaczonym miejscu na warszawskich Powązkach.

Przed II wojną światową Witold Pilecki gospodarował w rodzinnym majątku w Sukurczach. Organizował pomoc społeczną, kółka rolnicze i kursy przysposobienia wojskowego. Założył rodzinę. Rozwijał zdolności artystyczne: rysował, malował, pisał wiersze...

Do 1989 r. wszelkie informacje o dokonaniach i losie Witolda Pileckiego podlegały w PRL ścisłej cenzurze. W lipcu 2006 r. prezydent Lech Kaczyński, w uznaniu zasług Witolda Pileckiego i jego oddania sprawom ojczyzny, odznaczył go pośmiertnie Orderem Orła Białego. W 2013 r. został pośmiertnie awansowany na pułkownika.

Znicze pamięci w całym kraju

- [Alwernia, Klasztor oo. Bernardynów](#)
- [Bełchatów](#), ul. rtm. Witolda Pileckiego 4 – pod tablicą pamiątkową
- [Białystok](#), Kino Ton na Rynku Kościuszki 2, tablica poświęcona zamordowanym żołnierzom podziemia antykomunistycznego
- [Białystok](#), XI LO im. rtm. W. Pileckiego przy ul. A. Grottgera 9, w którym znajduje się miejsce upamiętnienia patrona szkoły
- [Bochnia](#) (woj. małopolskie), Rynek 2 – tablica pamięci
- [Bydgoszcz](#), ul. Witolda Pileckiego
- [Częstochowa](#), al. Wolności 33 – tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu
- [Gdańsk](#), pomnik rtm. W. Pileckiego obok Muzeum II Wojny Światowej
- [Gorzów Wielkopolski](#), pomnik rtm. W. Pileckiego
- [Gryfino](#), mural poświęcony Witoldowi Pileckiemu
- [Jodłówka](#) (woj. małopolskie), tablica pamięci rtm. Witolda Pileckiego w Publicznej Szkole Podstawowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego
- [Katowice](#), tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu na skwerze im. rtm. Witolda Pileckiego
- [Kierz Niedźwiedzi](#), tablica pamiątkowa przed budynkiem Szkoły Podstawowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Kierzu Niedźwiedzim
- [Koszalin](#), pomnik rtm. W. Pileckiego przy ul. Pileckiego 8 (godz. 21.30) oraz symboliczny grób na cmentarzu komunalnym przy ul. Gnieźnieńskiej 44, kwatera 45-53, rząd 9, nr grobu 32
- [Koszalin](#), pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 8

- [Kraków](#), pod popiersiem rtm. W. Pileckiego w Galerii Wielkich Polaków XX wieku, w parku Jordana
- [Krasocin](#), pod tablicą pamiątkową znajdującą się w budynku Zespołu Placówek Oświatowych im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Krasocinie
- **Lublin**, Zamek Lubelski
- **Łagiewniki** (woj. dolnośląskie), pomnik Witolda Pileckiego, plac między ulicami Kłodzką i Nadrzeczną
- **Nielepice** (woj. małopolskie)
- **Nowy Wiśnicz** (woj. małopolskie), Dworek w Koryznówce
- [Olsztynek](#), tablica pamięci przy Szkole Podstawowej nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Ostródzkiej 2
- [Opole](#), pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. rtm. Witolda Pileckiego
- [Oświęcim](#), pomnik przy Małopolskiej Uczelni Państwowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego
- [Połczyn-Zdrój](#) (woj. zachodniopomorskie), tablica na skwerze przy ul. 5 Marca, nieopodal Kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP
- [Poznań](#), w podcieniach dziedzińca klasztoru dominikanów, pod tablicą upamiętniającą rtm. Pileckiego
- **Radom**, pod tablicą upamiętniającą rotmistrza Witolda Pileckiego umieszczoną na budynku Zespołu Szkół Samochodowych w Radomiu, który jest patronem tej szkoły.
- [Rzeszów](#), pod tablicą pamięci na Osiedlu Franciszka Kotuli przy Rondzie im. rtm. Witolda Pileckiego
- [Szczecin](#), rondo im. rtm. Witolda Pileckiego
- [Śrem](#), Park Śremskich Odlewników, pod pomnikiem rtm. Pileckiego.
- [Tyniec](#) (woj. małopolskie)
- [Warszawa](#), Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów PRL
- **Warszawa**, Powązki Wojskowe – symboliczny grób rtm. Witolda Pileckiego w „Kwaterze na łączce”
- **Warszawa**, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy Alei Wojska Polskiego na warszawskim Żoliborzu o godz. 12.00
- **Wieluń** (woj. łódzkie) – przy popiersiu w parku im. rtm. W. Pileckiego
- **Wrocław**, pomnik Witolda Pileckiego, który znajduje się przy promenadzie Staromiejskiej
- [Żytnów](#) (woj. podkarpackie) – Szkoła Podstawowa im. rtm. Witolda Pileckiego – tablica upamiętniająca rtm. W. Pileckiego

